

Oralni lihen ruber (OLR) i HCV-infekcija

Biočina-Lukenda D¹, Cekić-Arambašin A¹,
Škerk V.²

¹Zavod za oralnu medicinu, Stomatološki fakultet
sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

²Infektivna klinika "Dr. Fran Mihaljević", Zagreb,
Hrvatska

Oralni lihen ruber (OLR) je kronična, mukokutana, autoimuna bolest, još uvijek nedovoljno razjašnjene etiologije. Navode se brojni etiološki čimbenici koji se mogu odraziti i na sam patogenetski mehanizam bolesti. Rezultati novijih istraživanja navode utjecaj bolesti jetre i to poglavito HCV-infekcije u etiološkoj i patogenetskoj pozadini OLR-a. Svrha ovoga istraživanja bila je utvrditi povezanost OLR-a i HCV-infekcije. U istraživanje je bilo uključen 41 bolesnik s potvrđenom dijagnozom OLR-a. Provedeno je serološko ispitivanje biljega anti-HAV, anti-HBV i anti-HCV. Dobiveni rezultati pokazali su povezanost OLR-a s virusnom bolešću jetre i to poglavito s HCV-infekcijom, koja je bila manifestna u akutnoj fazi te oralne bolesti. Ovakvi rezultati svakako nalažu adekvatnu obradbu bolesnika s OLR-om, a što uključuje i da se odrede specifična protutjela na virusne antigene hepatitisa i to osobito anti-HCV koji mogu biti u etiološkoj pozadini provocirajući patogenetski mehanizam nastanka te bolesti.

Oral Lichen Ruber (OLR) and HCV-Infection

Biočina-Lukenda D¹, Cekić-Arambašin A¹,
Škerk V.²

¹Department of Oral Medicine, School of Dental
Medicine, University of Zagreb, Croatia

²Clinic for Infectious Diseases "Dr. Fran Mihaljević",
Zagreb, Croatia

Oral lichen ruber (OLR) is a chronic, mucocutaneous, autoimmune disease with unclear etiology. There are many etiology factors which can be included in the pathogenesis of this oral disease. Results of new investigations describe liver diseases, especially HCV-infection in the etiology and pathogenesis of OLR. The aim of this investigation was to detect the relationship between OLR and

HCV-infection. We performed a serological investigation of anti-HAV, anti-HBV and anti-HCV markers. Results showed a connection between OLR and viral diseases, especially HCV-infection. That results need complete laboratory tests for patients with OLR, which include to detect specific antibody to viruses antigens especially anti HCV, which can be in the etiology and pathogenesis of this disease.

Ekspresija antigena PCNA i Ki-67 kod oralnoga lihen rubera

Biočina-Lukenda D¹, Pirkić A², Cekić-Arambašin A.¹

¹Zavod za oralnu medicinu, Stomatološki fakultet,
Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

²Klinički zavod za patologiju "Ljudevit Jurak" Kliničke
bolnice "Sestre Milosrdnice", Zagreb, Hrvatska

Prema kriterijima WHO oralni lihen ruber (OLR) ubraja se u prekancerozne lezije. Opažena je češća maligna transformacija i prelazak u planocelularni karcinom pojedinih kliničkih oblika, i to atrofičnih, erozivnih i ulceroznih lezija. Navedeni razlozi naveli su na ispitivanje izmijenjene tkivne ekspresije antigena PCNA i Ki-67 u lezijama OLR-a kao važnih pokazatelja prognoze i tijeka bolesti. Nastojalo se je utvrditi ekspresiju navedenih antigena u lezijama oralnoga lihen i to u odnosu prema pojedinim kliničkim oblicima OLR-a i u odnosu prema kliničkom nalazu. U ispitivanju je bilo uključeno 30 oboljelih (N = 30) s klinički i patohistološki utvrđenom dijagnozom OLR-a. Kontrolnu skupinu tvorile su osobe (N = 15) s klinički i patohistološki potvrđenom dijagnozom oralne leukoplakije (OL). Klinička ispitivanja provedena su na temelju standardnih kliničkih parametara, a biopsijski uzorci obrađeni su imunohistokemijskom metodom primjenom specifičnih monoklonskih protutjela. Dobiveni rezultati pokazali su statistički znatno jaču ekspresiju antigena PCNA i Ki-67 u lezijama OLR-a u usporedbi s lezijama OL. Također je i jača ekspresija na tkivni antigen Ki-67 opažena u lezijama erozivnoga lihen u odnosu na plani oblik. Na temelju dobivenih rezultata može se reći da ovako izmijenjena ekspresija tkivnih antigena PCNA i Ki-67 upućuje na izmijenjenu njihovu prirodu, a pokazatelj je postojanja određenog potencijala moguće maligne transformacije.